

Imog persberichten

april-mei 2022

Herinrichting van drukbezocht recyclagepark langs de N43 dringt zich op **Aparte in- en uitrit, aanhangwagens huren en laadpalen: recyclagepark vernieuwt**

HARELBEKE/KORTRIJK

Nu mensen uit de hele regio de weg vinden naar het recyclagepark langs de N43 in Harelbeke, dringt een herinrichting zich op. Een plan om de in- en uitrit te vernieuwen ligt op tafel. Je zal er ook je elektrische wagen kunnen opladen of een 'deelbestelwagen' kunnen huren.

KAREN VERHULST

Sinds september 2020 moeten niet alleen de inwoners van Harelbeke maar ook die uit het centrum van Kortrijk met hun afval naar het recyclagepark in Harelbeke. Ook de inwoners uit de andere IMOG-gemeenten zijn er welkom. Dat leidt tot hoge bezoekerscijfers en grote drukte op het recyclagepark. "We kunnen de grote instroom aan, maar toch bekijken we hoe we de site beter kunnen indelen", zegt Johan Bonnier, directeur bij de intercommunale IMOG.

Op de site komen niet alleen mensen hun afval droppen, ook vuilniswagens rijden er op en af en daartussen rijden ook de mensen die op de site werken. Dat veroorzaakt onveilige situaties en een onoverzichtelijke situatie. Daarom ligt een plan op tafel om de mobiliteit op de site aan te pakken.

Veiliger voor fietsers

Concreet komt er een aparte in- en uitgang voor wie naar het containerpark wil. "De ingang blijft ongeveer waar hij nu is, de uitgang komt iets verderop (meer richting Kortrijk, red.)", zegt Bonnier. "Zo is er geen kruisend verkeer meer en is het ook veiliger voor wie over het fietspad langs de N43 rijdt."

■ Johan Bonnier en Koen Delie van IMOG bij de belijning die moet leiden tot een betere doorstroming.

Net voorbij de ingang wordt een stuk beton onthard en komt een nieuwe, 'groenere' parking voor de medewerkers. Daar komen ook laadpalen voor de elektrische wagens van medewerkers. Maar ook burgers zullen hun wagen binnenkort kunnen opladen op de 'afvalsite'.

"We hebben hier nu al een pakjesautomaat staan en een CNG-tank. Daar komen nog een aantal zaken bij, zodat we een volwaardig Mobit-punt worden", zegt Bonnier.

Zo komen er snelladers voor bezoekers die even hun fiets of wagen willen opladen, maar ook gewone laadpalen die overdag door medewerkers gebruikt worden, maar waar 's avonds auto's van externen geplaatst worden. "Buurtbewoners die

hun elektrische wagen niet voor de deur kunnen opladen, zullen hier een betaalbaar abonnement kunnen afsluiten om hun wagen hier 's nachts te laden."

'Deelaanhangwagen'

Ook wie geen wagen heeft, zal op de site terecht kunnen. "We gaan hier een elektrische 'deelbestelwagen' en 'deelaanhangwagen' plaatsen voor wie met grof vuil naar het recyclagepark wil komen en daarvoor geen eigen wagen kan of wil gebruiken."

Het hele plan wordt dit jaar in verschillende delen voorgelegd aan de provincie, die de nodige vergunning moet geven. Tegen het eind van de zomer hoopt IMOG de laatste vergunningen

JOHAN BONNIE

DIRECTEUR INTERCOMMUNALE IMOG

Buurtbewoners die hun elektrische wagen niet voor de deur kunnen opladen, zullen hier een abonnement kunnen afsluiten om hun wagen hier 's nachts te laden"

binnen te hebben, zodat de werken in het voorjaar 2023 kunnen starten. Sommige kleine aanpassingen zullen eerder beginnen.

Dan toch geen windmolen op IMOG-site in Moen: "Niet rendabel"

MOEN

Nadat intercommunale IMOG in 2020 een vergunning kreeg van de Vlaamse overheid voor twee windmolens, is nu beslist die nog niet te plaatsen. "Het is op dit moment op bedrijfseconomisch vlak niet rendabel en relevant", zegt Koen Delie van IMOG.

Er was de afgelopen jaren veel rond te doen. Intercommunale IMOG had een aanvraag ingediend om twee windmolens te plaatsen op haar site in Moen.

Het zou gaan om middelgrote windturbines van 70 meter hoog. Daarna werd eraan gedacht om er één te plaatsen. Er kwam heel wat tegenkanting van buurtbewoners. Na een woelige periode kreeg IMOG een vergunning van de

Vlaamse overheid voor twee windmolens. Die plannen staan nu dus even *on hold*.

Project gepauzeerd

"We organiseerden een bevraging en een marktonderzoek om te kijken of we zouden doorgaan met de plaatsing van een of twee molens", reageert Koen Delie van IMOG. "Daaruit is gebleken dat een molen op dit moment op bedrijfseconomisch vlak niet relevant is. Ook de stijgende energieprijzen zorgen ervoor dat we dit project even *on hold* moeten zetten."

IMOG sluit niet uit dat het project in de toekomst nog uit de koelkast wordt gehaald.

"De vergunning is al in orde. Het wordt gewoon nog afwachten tot het financiële plaatje voor ons kan kloppen." (jdl)

ZWEVEGEM

Imog plaatst toch geen windmolen op site in Moen

De windmolen die Imog zou realiseren op zijn site in Moen, komt er (voorlopig) niet. De intercommunale kreeg in 2020 groen licht van de Vlaamse overheid om er twee windmolens van zeventig meter hoog te plaatsen, ondanks protest. Imog besliste eerder al om maar één windmolen te plaatsen, maar nu blijkt het project toch financieel niet interessant genoeg en dus komt er geen molen. (IMF)

De Kringloopwinkel eindelijk verlost van jacht op zijn gratis containerlot

KORTRIJK In de Leiestreek zijn de loten voor het plaatsen van kledingcontainers al enkele jaren gegeerd wild. De Kringloopwinkel bemachtigde het gratis lot, het commerciële lot ging naar de Hulpzorg. Zo viel onder meer de vzw Wereld Missiehulp uit de boot. “Maar het is niet de schuld van IMOG dat er geen wettelijke oplossing mogelijk is.”

Een decennium geleden kon de realiteit rond de kledingcontainers als een absolute chaos omschreven worden. Gemeentes waren zelf verantwoordelijk voor de toewijzing van de loten, en dat gebeurde weinig georganiseerd. Een systeem dat niet naar de zin was van de privésector. Een van de misnoegde privéfirma's was het VICT (het Vlaams Inzamel Centrum Textiel). “Het plaatsen van de containers is een lucratieve business voor privébedrijven”, zegt directeur van de Deltagroep Bart Vandenbussche (Kringloopwinkel). Het VICT stapte enkele jaren stelselmatig naar de rechtbank om gemeentes te dwingen de loten aan te besteden”, zegt Bart.

INTERCOMMUNALES

Uiteindelijk ging de Raad van State overstag. De plaatsen zouden nu via openbare aanbesteding verdeeld moeten worden, wat in

Het textiel-team van De Kringloopwinkel: Yentl, Valerie, Darline, Kimberly, Shari-fulla, Tatjana, Rio, Phillipe, Gabriella, Nimco, Goedele en Bart Vandenbussche. (foto JS)

de praktijk betekende dat de intercommunales zoals IMOG vanaf nu het heft in handen hadden. “Hierna kwamen er twee soorten loten: enerzijds een gratis lot voor maatwerkbedrijven, die moesten voldoen aan een sociale eisen zoals sociale tewerkstelling en lokale verkoop. Anderzijds zou er een commercieel lot komen, dat aan de hoogste bieder toegewezen werd. Het VICT had het gratis lot in het vizier, en heeft daarom in eerste instantie zijn statuten aangepast, maar dat bleek niet voldoende.”

VICT ving bot, want het gratis lot ging uiteindelijk de richting uit van De Kringloopwinkel. Het commerciële luik kwam in handen van Hulpzorg. “Voor een organisatie als Wereldmissiehulp was dat een ramp uiteraard. Zij hebben geen erkenning in de sociale economie én hebben niet voldoende middelen om op zich op het commercieel lot te richten. Dat Imog Wereldmissiehulp ‘bant’ van de kledij-inzameling

via containers kan het intercommunale in feite weinig aandoen: de wet voorziet nu eenmaal dat men niet zomaar inzamelaars kan kiezen.”

De Kringloop kreeg dus het gratis lot in handen. “Wij zetten al jaren in op een maximaal lokaal hergebruik van kledij, tegen lage prijzen. In een wereld waar kledij vooral op de vuilnisbelt belandt, is hergebruik op ecologisch vlak een must”, vindt Bart Vandenbussche. “Zo zetten wij onder meer tachtig mensen aan het werk in onze textielwerking.”

Dat recyclage de toekomst wordt, is Bart zeker. “Een recyclageverplichting zal zelfs opgenomen worden in de Belgische en Europese wetgeving. De gemiddelde burger vult zijn afvalzak momenteel nog te veel met kilo's kledij. Zelf hebben we ook een concreet project uitgewerkt. In samenwerking Bel-Confect uit Dottenijs hebben we voor onze medewerkers een geel hesje vervaardigd uit jeansvezels”, besluit Bart.

KUURNE

IMOG BANT KLEDINGCONTAINERS VAN WERELDMISSIEHULP

Goede doelen krijgen minder inkomsten

We zien Johan Staelens, Johan Quartier, Lara De Maegt, Micha Breemeersch, Jan Vertriest en Philip Vertriest. (foto BRU)

KUURNE De bekende rode kledingcontainers van Wereldmissiehulp die vroeger massaal in het straatbeeld werden aangetroffen zijn vandaag nog op één hand te tellen. De oorzaak daarvan in eigen regio is terug te vinden bij de intercommunale Imog die zich de laatste jaren bemoeit met wie dergelijke kledingcontainers mag plaatsen in het openbaar. Philip Vertriest is niet te spreken over de manier waarop Imog werkt.

Vroeg je je ooit al eens af wat er gebeurt met de afgedankte kledij die je deponiert in een van de kledingcontainers die je aantreft in het straatbeeld? Wie dacht dat deze kledij integraal werd geschonken aan minderbedeelden of wordt opgestuurd naar ontwikkelingslanden heeft het grondig mis. Naast diverse commerciële spelers die woekerwinsten halen met de verkoop van deze kledij pikken ook diverse intercommunales zoals Imog hun graantje mee. Het inzamelen van oude kledij is dan ook meer dan ooit *big business* geworden waarmee een aardig centje verdiend kan worden. Privébedrijven laten dan ook hun creativiteit de vrije loop om namen te bedenken waarmee ze mensen om de tuin kunnen leiden en laten geloven dat ze er

“Het bedrag dat wij jaarlijks ontvangen van Wereldmissiehulp halveerde”

PHILIP VERTRIEST
VZW AUTENTICO

mee een goed doel steunen. “De trend dat privébedrijven ook hun graantje meepikken bij het inzamelen van nog bruikbare kledij bestaat al langer”, vertelt Philip Vertriest, die zelf een onderwijsproject in Nicaragua heeft onder de naam vzw Autentico.

ALARBELLEN

“Toen ik even geleden de rode containers van Wereldmissiehulp een voor een uit het straatbeeld zag verdwijnen stelde ik mij niet meteen de vraag hoe dat kwam. Pas toen we het bedrag dat wij jaarlijks ontvangen van Wereldmissiehulp zagen halveren van 15.000 naar 7.000 euro gingen de alarmbellen af wat daarvan de oorzaak kon zijn. Toen we op zoek gingen naar een antwoord kwamen we al snel bij de intercommunales terecht die zelfs bedrijven verbieden om nog rode containers op hun privéterrein te plaatsen en als ze dat toch doen die op politiebevel laten wegha-

len, een echte schandel!”

Ook in FairTradeGemeente Kuurne is de rode kledingcontainer al lang niet meer zichtbaar in het straatbeeld, gezien Imog exclusief in zee ging met het commerciële bedrijf Hulpzorg en de Kringloopwinkel, die het meest boden om hun kledingcontainers te plaatsen binnen de regio waarin Imog actief is.

“Een van de weinige plaatsen waar je nog een container van Wereldmissiehulp kan aantreffen is op het bedrijfsterein van G&V aan de nieuwe brug in Kuurne en bij het sigarenbedrijf Cortès in Zwevegem, al kreeg ook dat laatste bedrijf al het bevel van Imog in de bus om die container weg te laten halen, gezien hij te zichtbaar staat opgesteld vanaf de straatkant. Het schoentje knelt echter bij de wetgeving zelf gezien de inzameling van tweedehandskledij als ‘afval inzamelen’ wordt beschouwd. Aangezien het inzamelen van afval in onze regio geregeld wordt door de intercommunale Imog is het dan ook die instantie die een openbare aanbesteding uitschreef waaruit twee partijen kwamen die het alleenrecht kregen om hun containers te plaatsen in de steden en gemeenten waar Imog actief is. Door die werkwijze worden dan ook andere organisaties die eveneens dergelijke containers plaatsen gediscrimineerd en uitgesloten, zelfs degene die hun opbrengst verdelen onder diverse goede doelen. Over de bedragen die intercommunales binnenrijven door dergelijke exclusiviteitsconcessies toe te kennen en op agressieve wijze andere spelers

op de markt te verbieden om hun containers te plaatsen is echter weinig bekend.”

WERKING FINANCIEREN

Imog verdedigt zich dat het in 2019 een marktbevraging deed als overheidsbedrijf met een openbare aanbesteding. Aanleiding daartoe was om de wildgroei aan containers in het straatbeeld tegen te gaan. “Nadat de gemeentes hun bevoegdheid doorgaven aan Imog hielden we een marktbevraging waaruit een commerciële speler en de Kringloopwinkel werden geselecteerd”, vertelt Koen Delie, woordvoerder van Imog. “Ze betalen om hun containers te mogen plaatsen. De inkomsten die langs deze weg worden gegenereerd, worden dan weer gebruikt om de werking van Imog mee te financieren. De verwerking van bepaalde soorten afval slurpt immers veel geld op en toch kunnen wij de prijzen op de containerparken zo laag houden voor dit bepaald soort afval. Dat we kledingcontainers van andere spelers weg willen van zowel openbaar of privéterrein is dan ook een logisch gevolg, gezien zo de twee bedrijven die uiteindelijk betaalden om hun containers te plaatsen, diverse inkomsten mislopen.” Een exact bedrag hoeveel Imog uiteindelijk ontvangt van beide bedrijven om hun kledingcontainers te mogen plaatsen werd niet meegedeeld door het overheidsbedrijf. In 2025 zou er een nieuwe wetgeving komen omtrent kledingophaling maar of dit de situatie zal kunnen doen keren is dan nog maar de vraag. (BRU)

Jaren na sluiting van textielbedrijf ligt site er nog altijd bij als een stort "Dit is de vuilste hoek van Waregem"

WAREGEM

Jaren na de sluiting van het textielbedrijf ligt de Sofinal-site achter het station van Waregem erbij als een stort. Zowel rond als in de gebouwen lieten vandalen zich gaan en dumpten mensen afval. "Dit is met voorsprong de vuilste hoek van Waregem."

TEKST EN FOTO'S KAREN VERHULST

Op 8 mei 2013 verscheen in *Het Nieuwsblad* een artikel met de titel 'Stad werkt aan opkuis Sofinal'. Negen jaar later is daar nog niets van in huis gekomen. Dat blijkt uit een vraag die raadslid Xavier Wyckhuysse (N-VA/Open VLD) dinsdag tijdens de gemeenteraadszitting stelde. Beeldmateriaal bewijst zijn standpunt. "Dit is met grote voorsprong de vuilste hoek van Waregem", zegt Wyckhuysse.

Alle ramen kapot

Het textielbedrijf Sofinal ging in 2003 failliet en sindsdien beheert een curator de site. In april 2019 kaartte Xavier Wyckhuysse het zwerfvuilprobleem ook al aan tijdens de gemeenteraad. "Ik kreeg toen het antwoord dat er om de zoveel tijd gevraagd wordt aan de curatele om een firma aan te stellen om de vuiligheid daar te gaan opruimen. We zijn drie jaar later en het zwerfvuil en vandalisme zijn enkel maar toegenomen. De sofa die daar drie jaar geleden werd achtergelaten, staat er nog steeds. De hoeveelheid vuilnis is meer dan verdubbeld, bijna alle ramen zijn kapot en zo kan ik nog even doorgaan. We zijn drie jaar verder en de vervuiling en verloederding werden niet aangepakt. Hopelijk wordt er nu wel iets aan gedaan."

Er liggen nochtans toekomstplannen klaar voor de site. Intercommunale Leiedal wil het terrein aankopen,

XAVIER WYCKHUYSE
GEMEENTERAADSLID

"We zijn drie jaar na mijn eerste klacht en het zwerfvuil en vandalisme zijn alleen maar toegenomen"

pen, op verzoek van de stad Waregem. Het plan om er een site met gemengde functies zoals wonen, een buurtwinkel, kantoren en een groenzone in te richten, werd zelfs al voorgesteld aan de buurtbewo-

■ Bijna alle ramen van de voormalige textielfabriek zijn kapot en binnen hielden vandalen lelijk huis. "En de sofa die er drie jaar geleden werd achtergelaten, ligt er nog", klaagt raadslid Xavier Wyckhuysse (foto links) aan.

ners. Maar andere kandidaat-bieders blijven stokken in de wielen steken en proberen al jaren de verkoop te verhinderen.

"Er is een rechtszaak opgestart tegen de aankoop door Leiedal", zegt schepen Maria Polfliet (CD&V). "Het protest tegen de aankoop werd zowel in eerste aanleg als in beroep verworpen. Momenteel loopt nog een cassatieberoep. Zolang de zekerheid over de aankoop er niet is, kan de toekomstige eigenaar (*Leiedal dus, nvdr.*) de sanering niet opstarten."

Een volgende update wordt ver-

wacht in het najaar, dan wordt 'normaal' de akte verleden. Ondertussen ligt de site bij het station er wel als een stortplaats bij. "We kunnen als stadsbestuur geen boetes opleggen. De site is opgenomen in de leegstandsinventaris van het Vlaams Gewest. Als we klachten ontvangen, sturen wij die systematisch door naar de curatele." Met andere woorden: zolang de curatele niet beslist om een schoonmaakfirma naar de site te sturen, blijft het vuilnis er rondslingeren. Afwachten hoe lang de sofa er nog blijft liggen dus.

Groep Mooimakers groeit aan

DEERLIJK Steeds meer mensen ergeren zich aan het slukstorten langs wegen en paden. Een grote groep vrijwilligers engageert zich om regelmatig enkele straten, paden of pleinen mooi te maken. Die Mooimakers kregen in d'leste toelichting van Dries Delbeque, een medewerker van de intercommunale Imog. Iedereen kon ook zijn verzuchtingen kwijt, maar de inzet van de groep blijft zo te horen intact. Er komen regelmatig nieuwe medewerkers bij en samen zorgen zij voor een mooi Deerlijk. Hopelijk dragen ook de weggebruikers er hun steentje toe bij voor een propere omgeving. (MVD-foto MVD)

2 Uitbreiding container- park

GEPLAND/ONZEKER

Het containerpark van Avelgem moet uitbreiden. De gemeente heeft al het aanpalende gebouw links van de oprijt gekocht, en daar komt een nieuwe loods op van de technische dienst. «Het was de bedoeling dat de werken dit voorjaar zouden starten, maar een buurtbewoner tekende beroep aan tegen de vergunning bij de provincie», zegt burgemeester Deseyn. «Die moet zich nog eerst uitspreken. Dat gebeurt ten vroegste eind juni. Tot dan moeten we dus nog afwachten.»

Café Recupel haalt tien ton aan afgedankte elektrotoestellen op

NEWS AGENCY

Belga - 09 Mei. 2022

Pagina 0

Belga

(BELGA) = Tien ton aan afgedankte elektrotoestellen, dat is de buit die Café Recupel dit jaar heeft opgeleverd. Bijna 2.000 mensen brachten de afgelopen weken een toestel binnen in het pop-upcafé in ruil voor een drankje of een versnapering.

Café Recupel vond plaats in Mechelen, Kortrijk, Hasselt, Bergen en Namen. Bij het Café kon je kiezen of je je oude apparaat in de hergebruik- of recyclebox wilde achterlaten, afhankelijk van de toestand van je toestel. Maar ook de nieuwe herstelhoek sloeg aan. Daar werden 150 apparaten nagekeken. Een derde hiervan kon na een lichte ingreep worden hersteld. Bovendien was er dit jaar ook een bakfiets voor ophalingen bij mensen die zelf niet konden langskomen. "Café Recupel biedt een unieke kans om in te gaan op vragen en uit te leggen waarom het zo belangrijk is om je apparaten te reactiveren", reageert Eric Dewaet, CEO van Recupel. "Er liggen nog tientallen miljoenen ongebruikte toestellen in onze huizen. Die worden er zeker niet beter op met de jaren." Dewaet roept daarom op om je toestel binnen te brengen in een van de inzamelpunten. "Wij zorgen dat ze een nieuw leven krijgen", klinkt het.

Belga

KORTRIJK NETTE STAD

Samen houden we de stad netjes

Kortrijk heeft de ambitie om de netste stad van Vlaanderen te zijn. Team Nette Stad is dan ook dagelijks in de weer om straten en pleinen netjes te houden. Daarnaast kunnen we rekenen op burgerinitiatieven zoals Mooimakers en Kortrijk Kraaknet. Hun inzet verdient een dikke pluim.

PROPER & KO

In de lente van 2019 lanceerde Stad Kortrijk de campagne Proper & Ko. Die bleef sindsdien succesvol de strijd aan met onder andere sigarettenpeuken, knaaggras, hondenuipspotten en stukje storten. Zo vind je aan alle open-

bare gebouwen in het centrum en de deelgemeenten peukentegets of wandsbakken. Bij de in- en uitgang van een aantal van die gebouwen is nu bovendien een rookvrije zone. Wist je dat er verspreid over de stad 520 afvalbakken staan? Geen enkele reden dus om je bakje, pruk, hondenuipzakje... op straat achter te laten.

www.kortrijk.be/nettestad

VEEGPLAN

De stadsdiensten krijgen soms de opmerking dat de straten er niet netjes bijliggen en het onkruid welig tiert. Het veegplan van Stad Kortrijk heeft als doel om elke maand een aantal straten volledig proper en onkruidvrij te maken. Dat is niet altijd evident, want de straatveegmachines boten vaak op obstakels. Daarom worden bepaalde straten parkeren vrij gemaakt voor een geplande poetsbeurt.

MOOIMAKERS

In Kortrijk zijn heel wat mooimakers actief. Deze vrijwilligers engageren zich om hun straat proper te houden. Wil jij ook mooimaker worden? Registreer je via bit.ly/wordmooimaker. Het materiaal waarmee je op een veilige manier zwerfvuil kan opruimen, wordt dan naar je toegestuurd.

KORTRIJK KRAAKNET

Elke maand bundelt een groep vrijwilligers ook de krachten onder de noemer Kortrijk Kraaknet. Zij ruimen het zwerfvuil op in specifieke buurten. Op 15 mei is dat de omgeving van V-Tex en op 26 juni is Aalbeke aan de beurt. Staan verder ook nog de het programma. Heule op 25 september, Marke op 16 oktober en Kooigem op 20 november. Meer info via de Facebookpagina van Kortrijk Kraaknet en op www.kortrijk.be/kraaknet.

OPHALING ASBESTCEMENT

Imog, de afvalintercommunale van Anzegem, organiseert een actie waardoor je voor € 30 je asbestcement aan huis kan laten ophalen. Asbestcement wordt door veroudering, verwerking of beschadiging broos, fragiel en breekbaar, waardoor de vezels in de lucht beginnen zweven. Als we de vezels inademen komen ze vast te zitten in onze longen en longblaasjes en veroorzaken ze ziektes. Het is dus heel belangrijk dat deze op een veilige manier weggehaald worden.

Hoe ga je te werk?

1. Download het aanmeldingsformulier op www.imog.be/asbestcement.
2. Ga naar het recyclingepark van Imog Harelbeke of Moen. Daar vind je asbestcementzakken in verschillende maten aan € 30 per zak. Je ontvangt bovendien per zak één gratis pakket met beschermingsmiddelen.
3. Bel naar 080 099 827 en maak een afspraak voor de ophaling.
4. Start met de ontmanteling en ga veilig te werk. Lees hiervoor goed de instructies op de website van Imog en vul je zak correct.
5. Zak gevuld? Zet hem dan aan de straatkant. De Imog kraanwagen komt deze op het afgesproken moment ophalen.

De ophaling moet binnen 3 maand na de aankoop van de zak gebeuren en hou er rekening mee dat je maximum 6 zakken kan aankopen.

Alle info en voorwaarden: www.imog.be

MOOIMAKERS IN ANZEGEM

Wist je dat ...

- er in Anzegem 37 moolmakers zijn?
- je als moolmaker kan rekenen op een onkostenvergoeding van € 5 per 2km met een maximum van 8km per dag als vrijwilliger bij Anzegem?
- je daarnaast een vergoeding van € 90 per jaar ontvangt van Imog (mits min. 11 dagen inzet per jaar)?
- je over voldoende opruimmateriaal beschikt zoals zakken, handschoenen, grijpstok, ...?

Wist je dat ...

- er in Anzegem 2 moolmakers voor de glasbollen zijn?
- je als glasbolpeter of -meter kan rekenen op een vergoeding van € 30 per jaar van het gemeentebestuur?
- je daarbovenop een vergoeding van € 60 per jaar ontvangt van Imog (mits min. 1 bezoek per week)?

Wist je dat ...

- er zwerfvuilmetercamera's op verschillende locaties/tijdstippen in Anzegem verdoken opgesteld staan?
- er op basis van de beelden in 2021 13 bestuurlijke verslagen werden opgemaakt die op hun beurt resulteerden in een GAS boete, een PV, een aanbod tot gemeenschapsdienst, ...?

Help jij de buurt proper houden? Meld je aan als vrijwilliger!
www.imog.be

MILIEU

Samen sterk in de strijd voor een **propere buurt**

Elke Deerlijkenaar weegt een kloeke 149 kilogram. Dat is toch zo als je kijkt naar het aantal kilo's restafval dat een inwoner van onze gemeente gemiddeld produceert. Koen Delie, manager interne en externe communicatie bij afvalintercommunale Imog, vertelt wat er gebeurt met dat afval na de wekelijkse ophaalronde.

Koen, waarom mag ik die eierschalen enkel in de grijze restafvalzak deponeren en moet dat blikje frisdrank in de blauwe PMD-zak?

Koen: 'We sorteren om te recyclen. Alles begint dus bij de mensen thuis. Als je al het afval door elkaar gooit, kun je daar niets mee doen, behalve het verbranden. Van papier, karton en PMD kunnen we nieuw papier, karton en plastic maken. Nieuwe grondstoffen dus. Wat overschiet is het restafval dat we verbranden. Daarmee creëren we warmte en elektriciteit.'

Over welke hoeveelheden energie heb je het dan?

Koen: 'Uit 2 kilogram verbrand afval wekken we 1.000 watt elektriciteit op. Daarmee kan je voorwerpen zoals een stofzuiger of een haardroger een uur lang gebruiken. In de verbrandingsinstallatie in Harelbeke verbranden we jaarlijks ongeveer 70 miljoen kilogram afval. Van die energie gebruiken we 15 procent zelf, de rest zetten we op het elektriciteits- en warmtenet. Zo kunnen we ongeveer 30.000 mensen volledig van elektriciteit voorzien.'

Imog bedient een regio van 11 gemeenten of steden. Dat is goed voor net geen 250.000 inwoners. Over welke gemeenten hebben we het?

Koen: 'We werken naast de gemeente Deerlijk nog voor Anzegem, Avelgem, Harelbeke, Kortrijk, Kruisem, Kuurne, Spiere-Helkijn, Waregem, Wielsbeke en Zwevegem.'

Hoeveel afval produceren we in Deerlijk?

Koen: 'Onze ophaalwagens halen jaarlijks iets meer dan anderhalf miljoen kilogram afval op in de gemeente Deerlijk. Dat komt overeen met 149 kilogram per jaar per inwoner. Dat is iets hoger dan het gemiddelde in de regio, dat 140 kilogram per jaar bedraagt.'

Het doel is om te zakken naar 136 kilo per inwoner. Dat cijfer zal in de toekomst alleen maar verstrengen. Hoe pakken we dat aan?

Koen: 'In 2018 hebben we een restafvalzakanalyse uitgevoerd. We onderzochten daarbij wat er allemaal in de restafvalzak terechtkomt. 24 procent bestond uit recycleerbare materialen zoals PMD en papier, 19 procent uit nog eetbaar voedsel en nog eens 19 procent was composteerbaar afval. Door alleen al onze voedselverspilling aan te pakken en producten te kopen met minder verpakkingen, kunnen we ons restafvalcijfer met meer dan 30 procent doen dalen.'

Niet alleen de hoeveelheid afval verminderen is een uitdaging. Afval ophalen is ook een hele onderneming. Wat als het misloopt en er een afvalzak blijft staan?

Koen: 'Het beste dat je in dat geval kan doen, is ons bellen op het gratis nummer 0800 99 827. Onze telefoonoperators staan in nauw contact met de ophalers en kunnen snel tussenkomen als er inderdaad iets fout is gelopen.'

Kunnen jullie in dergelijke gevallen zien waar de ophaaldiensten gepasseerd zijn?

Koen: 'We hebben inderdaad een systeem waarmee we bijhouden waar en wanneer onze ophaalwagens gepasseerd zijn. Zo weten we dat de mensen af en toe een telefoontje naar ons meldpunt kunnen vermijden door hun afval tijdig buiten te zetten. Dat betekent dus vanaf 19.00 uur op de avond voor de ophaling tot 5.00 uur 's morgens op de dag van de ophaling. Die uren vind je ook terug op de afvalkalender die iedereen elk jaar krijgt. We krijgen geregeld meldingen over zakken die blijven staan, terwijl onze diensten wel degelijk

langsgeweest zijn. Dan blijkt dat onze ophaaldienst bijvoorbeeld 2 uur vroeger is gepasseerd dan de mensen gewoon zijn. Het is namelijk een misverstand dat we altijd op hetzelfde uur in dezelfde straat passeren. Dat kan door allerlei factoren wekelijks variëren. Soms staat er een ophaalwagen in panne, een andere keer is er iemand ziek enzovoort.'

Hoe vaak komt het voor dat er huisvuilzakken niet opgehaald worden?

Koen: 'Het gebeurt eigenlijk heel weinig dat er iets misloopt bij de ophaling. Dat hebben we het over ongeveer 10 op de 10.000 zakken die om een of andere reden blijven staan. In 99,9 procent van de gevallen loopt het goed.'

Nog tips om die kans op een afvalzak die blijft staan verder te verkleinen?

Koen: 'Onze grijze restafvalzakken, die deze kleur hebben omdat ze uit gerecycleerd materiaal bestaan, zijn helaas minder zichtbaar in het donker. Zet jouw afval dus buiten op een duidelijk zichtbare plaats en niet in een ton, houten krat of achter een auto. Bied het ook aan op een goede manier. Bind karton of papier samen in makkelijk te hanteren pakketten van maximum 15 kilogram, of verzamel het in een grotere, kartonnen doos. Dat is extra belangrijk bij stormweer als je wil vermijden dat jouw afval in de straat rondwaait.'

Wat moet je doen als je op reis vertrekt? Die overvolle restafvalzak begint minder fris te ruiken en al zeker als de volgende ophaaldag nog even op zich laat wachten ...

Koen: 'Wij ijveren ervoor om een vergunning te krijgen waarbij mensen hun restafval in bepaalde gevallen wel mogen aanbieden op het recyclagepark. Maar dat is nog niet voor meteen.'

Huis-aan-huisophaling is een dienstverlening die we vaak als vanzelfsprekend beschouwen, maar Imog werd pas opgericht in 1969. Hoe ging dat daarvoor?

Koen: 'Vroeger had iedere gemeente zijn eigen stortplaatsen. Mocht je bijvoorbeeld begin-

nen graven onder Waregem Expo, dan zou je op een voormalig stort stuiten. Het afval werd dikwijls gestort in lagergelegen wallen aan boerenhoven. In de jaren 60 begonnen ze te beseffen dat het afval op die manier wel heel dicht bij de woonkernen kwam. Dat kon problemen geven met ziektes, branden, ratten enzovoort. Daarom hebben ze naar een oplossing gezocht en werd Imog in 1969 opgericht. Het is dus geen toeval dat de 'o' en 'g' in Imog voor 'openbare gezondheid' staan. Oud-burgemeester van Deerlijk Roger Terryn was trouwens 1 van de stichtende leden.'

Werd de verbrandingsoven ook toen gebouwd?

Koen: 'Onze verbrandingsinstallatie kwam erbij in 1976. En ondertussen zetten we er ons afval mee om in nieuwe grondstoffen en energie. Zo zie je dat we de voorbije 50 jaar toch een lange weg afgelegd hebben.'

Bedankt voor het gesprek en de vele tips, Koen! Wil jij meer weten over het afvalbeheer in onze gemeente? Surf dan zeker eens naar www.imog.be. Daar valt boeiende informatie te lezen.

afvalbeleid

Grofvuil uitgevlood

Vlaanderen legt lokale besturen een maximumrestafvalcijfer op dat ze tegen eind 2022 moeten bereiken. Restafval wordt immers verbrand: zo verlies je grondstoffen en er is ook een weerslag op het klimaat. De samenstelling van het huisvuil wordt al langer periodiek geëvalueerd door de OVAM en door verschillende afvalintercommunales. Nu is er voor het eerst een nauwkeurig Vlaams beeld van die andere grote component: het grofvuil dat op recyclageparken wordt ingezameld.

Recent verscheen het rapport over de sorteeraanlyse grofvuil die najaar 2020 en voorjaar 2021 op twintig recyclageparken in Vlaanderen werd uitgevoerd in opdracht van de OVAM. Maarten De Groof, beleidsmedewerker huishoudelijke afvalstoffen, gidst ons door de belangrijkste informatie van het rapport. Hij is hier uitstekend voor geplaatst, want hij werkt al bijna twintig jaar voor de OVAM, het merendeel van de tijd in het team dat zich toespitst op de lokale besturen. Hij begeleidde ook dit rapport.

Uiteraard was er vooraf al een en ander bekend over wat er allemaal in het grofvuil zat. In 2011 was er in opdracht van de OVAM al eens een sorteeraanlyse uitgevoerd. Die was toen beperkt tot de inzameling aan huis. Dat maakte het eenvoudiger na te gaan welk percentage van het grofvuil nog herbruikbaar is. 'Wanneer je namelijk materiaal in de grofvuilcontainer gooit,' legt Maarten De Groof uit, 'kan het stukvallen of vuil worden. Je hebt dus niet zo'n goed zicht op welk afval initieel nog herbruikbaar was. Door het onderzoek te beperken tot de inzameling aan huis viel dat probleem weg.'

De inzameling aan huis bedraagt momenteel nog maar 6% van het totale grofvuil. Daarom werd er nu gekeken naar het grofvuil dat op de recyclageparken werd ingezameld. De onderzoeksvragen waren ook ruimer: Welk aandeel is nog recycleerbaar? Welk aandeel is nog herbruikbaar, rekening houdend met de beperkingen die in zo'n recyclagepark rijzen? Welke fracties vinden we nog vaak terug in het grofvuil? Wat dat laatste betreft, dit is een manier om te achterhalen of er bijkomende uitgebreide producentenverantwoordelijkheden nodig zijn, zoals recent met matrassen gebeurde. Die worden sinds 2021 ook selectief ingezameld, ze maken dus geen deel meer

uit van het grofvuil. Zo werken we systematisch aan de reductie van het restafval.

Grofvuil geanalyseerd

Voor een steekproef zijn er twintig recyclageparken in twintig verschillende steden en gemeentes gekozen. Helemaal representatief voor Vlaanderen zijn die niet, maar ze bevatten toch een zo groot mogelijke diversiteit en waren geografisch goed gespreid: elke provincie was vertegenwoordigd. Er waren recyclageparken met een lage, een gemiddelde en een hoge aanvoer van grofvuil. Ook de totale hoeveelheid huisvuil in de gemeente, de hoogte van de tarieven voor grofvuil en de hoeveelheid ingezamelde kringloopgoederen waren parameters voor de selectie van deze recyclageparken.

Er werd gewerkt met twee sorteerperiodes. De eerste liep van september tot november 2020, de tweede in maart en april 2021. Dit was belangrijk om mogelijke seizoenseffecten in kaart te brengen en om eventueel in de tweede campagne de analyse aan te scherpen op basis van de ervaringen tijdens de eerste campagne. Er waren ook twee manieren van analyseren. Ofwel werd het grofvuil op het recyclagepark onmiddellijk uitgesorteerd als de bezoekers het aanleverden. Als dat bijvoorbeeld door plaatsgebrek op het recyclagepark niet mogelijk was, werd een hele container grofvuil of een deel ervan afgevoerd en uitgesorteerd. Deze container mocht dan niet geperst worden. De eerste werkwijze levert meer informatie op over de herbruikbaarheid.

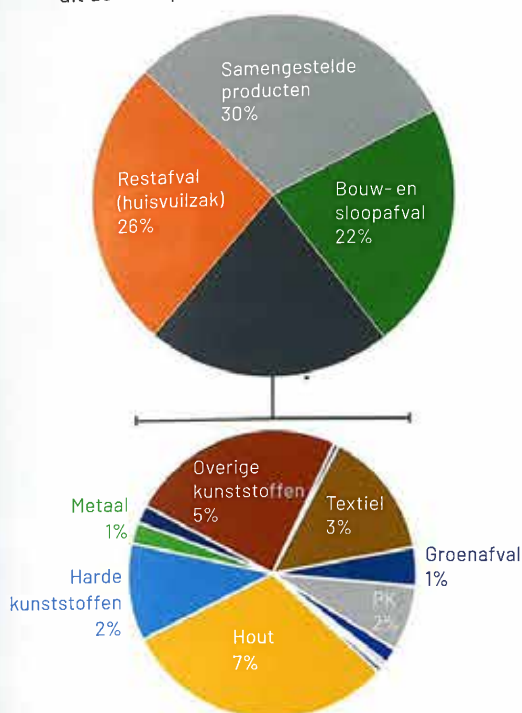
Het onderzoek werd geleid door onderzoeksbureau OWS dat het grofvuil uitsorteerde in 17 hoofdcategorieën, bijvoorbeeld huisvuil, samengestelde producten, hout (zie tabel) en 33 subcategorieën, zoals metaal dat wordt opgesplitst in ferro en non-ferro. Deze fracties werden vervolgens gewogen.

Klein vervelend afval

'Wat we niet verwacht hadden,' vertelt Maarten De Groof, 'is dat opvallend veel klein afval los aangeleverd wordt, in dozen en zakken. Daarom hebben we ons in de tweede campagne meer beziggehouden met dit kleine afval. We keken naar de samenstelling: waren het recycleerbare fracties of was het eerder huisvuil? Echt in detail konden we niet gaan, omdat dit geen analyse van huisvuil was en dus niet onder dit onderzoek viel.' Een andere vaststel-

Een sorteeraanlyse grofvuil levert soms ook wat onverwachte zaken op zoals asbest, foto's van een koppel die allemaal doormidden waren gescheurd en een gesloten kluis.

Samenstelling grofvuil bij recyclageparken uit de steekproefselectie

ling in de tweede meetperiode was dat er meer matrassen werden teruggevonden in het grofvuil dan in de eerste. 'Wellicht omdat die vanaf dan al gratis aangeleverd konden worden, maar nog niet alle gemeenten ze selectief inzamelden.'

Een belangrijke vaststelling is dus dat er nog heel veel klein afval in het grofvuil zit. Vaak hoort dit in het huisvuil, maar dikwijls zijn het ook fracties die selectief ingezameld kunnen worden. Sommige gemeentes laten bijvoorbeeld wel zakken met behangpapier of brandbaar bouw- en sloopafval toe in de grofvuilcontainer. Maar veel vaker gaat het om onjuist gesorteerd afval. Daar zijn allerlei redenen voor: het tarief voor grofvuil ligt in heel wat gemeentes lager dan dat voor huisvuil, het is te lastig om alle fracties uit te sorteren, de bezoeker weet niet goed wat hij met het afval moet aanvangen... Daarnaast is het grootste aandeel in het grofvuil bouw- en sloopafval en samengestelde producten (zie grafiek). Jammer genoeg troffen we ook één keer asbest aan in de grofvuilcontainer. Toen moest de analyse worden stopgezet,' zegt Maarten De Groof.

Opvallend waren ook de grote verschillen tussen de gemeentes: sommige hadden veel afval dat eigenlijk niet tot het grofvuil hoorde, andere gemeentes veel minder.

En nu?

Wat gebeurt er nu met de resultaten van dit onderzoek? In eerste instantie levert dit heel wat informatie op voor lokale besturen. Zij kunnen hier misschien informatie vinden om het grofvuil in hun gemeente te doen dalen. Er zijn wat dat betreft al een aantal initiatieven gepasseerd: zo was er een Lerend Netwerk Afvalbeleid voor gemeentes en afvalintercommunales over dit onderwerp. Op initiatief van Interafval kwam er een opleiding Train-the-trainers voor de verantwoordelijken van recyclageparken van afvalintercommunales over grofvuil en meer specifiek over het motiveren van burgers om grofvuil te sorteren.

Daarnaast willen we met VVSG-Interafval ook werken aan een code goede praktijk met richtlijnen over bijvoorbeeld de inzameling, instructies voor parkwachters, afstemming tussen tarieven van grofvuil en huisvuil. Mogelijk levert dit ook nieuwe uitgebreide productenverantwoordelijkheden op.

Aanbevelingen

De recyclageparken waar de volgende drie aanbevelingen worden gevolgd, slagen erin om het grofvuil grotendeels uit te zuiveren van wat er niet in thuishoort.

Ten eerste, probeer zoveel mogelijk toezicht te houden op de grofvuilcontai-

Fracties en hun gemiddelde samenstelling over twee campagnes in Vlaanderen

Samengestelde producten	29,50%
Huisvuil	25,50%
Bouw- & sloopafval	22,20%
Hout	7,00%
Overige kunststoffen	5,50%
Textiel	3,30%
Harde kunststoffen	2,50%
Papier/karton	1,70%
Groenafval	1,00%
Metaal	0,50%
AEAA	0,50%
Glas	0,40%
PMD	0,10%
KGA	0,10%
Autobanden	0,10%
Overig	0,10%
Asbest	0,00%

ner. Je zult er niet altijd een parkwachter naast kunnen zetten, maar probeer dat toch regelmatig en stelselmatig te doen. Of stel je parkwachters centraler op. Als je werkt met een perscontainer, kun je de toegang ook afsluiten, zodat bezoekers steeds een parkwachter moeten roepen. Zo neemt de sociale controle ook toe. Op een aantal recyclageparken waar het personeel van OWS, het onderzoeksbureau, in veiligheidskledij stond te wachten om grofvuil van bezoekers aan te nemen, bleek dat te werken. Sommige bezoekers reden plots de grofvuilcontainer voorbij en reden gewoon recht naar huis zonder hun grofvuil af te geven.

Ten tweede, controleer al bij de ingang de omvang van de afvalfracties die als grofvuil worden aangegeven. Een aantal intercommunales gebruiken nu al een koker met het volume van een restafvalzak. Alles wat daarin past, moet via het huisvuil worden aangeleverd.

En tot slot: leg de tarieven van grofvuil in lijn met die van huisvuil, zodat het financieel minder opbrengt om huisvuil bij het grofvuil te gooien. —

EVA GIJSEGOM
Projectmedewerker
Lerende Netwerken Afvalbeleid

afvalbeleid

Wat kan er nog uit ons huisvuil?

Jaarlijks verbranden we in Vlaanderen ruim 850.000 ton huisvuil, ingezameld door of in opdracht van de Vlaamse steden en gemeenten. Ondanks het feit dat we in Vlaanderen koploper zijn in sorteren, blijkt er nog een groot aandeel recycleerbaar materiaal in dit huisvuil te zitten. Het huisvuil gaat naar verbranding met recuperatie van energie, we produceren er dus wel elektriciteit mee, maar tegelijk gaan er ook grondstoffen verloren en stoten we meer dan noodzakelijk CO₂ in de atmosfeer.

Een sorteeranalyse van de OVAM over de jaren 2019-2021 toont aan dat het huisvuil in Vlaanderen gemiddeld voor bijna twee derde uit recycleerbaar materiaal bestaat. Ongeveer de helft hiervan is organisch afval en dan vooral keukenafval en weggegooid voedsel. Op de tweede plaats komen de verpakkingen, afval dat eigenlijk in de pmd-zak thuishoort of bij het papier en karton. Ook glazen verpakkingen komen voor, maar in veel kleinere hoeveelheden dan kunststof en karton. In het niet-recycleerbare deel van het huisvuil neemt luierafval een belangrijk aandeel in met ongeveer 9 kg/inwoner per jaar.

Als we de evolutie van de voorbije twintig jaar bekijken valt wel op dat er steeds minder huisvuil is. Dat komt vooral doordat er steeds meer recycleerbare materialen selectief

worden ingezameld. De volgehouden inspanningen van de lokale besturen liggen aan de basis daarvan. Zo leidde bijvoorbeeld de inzameling van gft, gestart halfweg de jaren negentig, tot een halvering van de hoeveelheid gft in het huisvuil. Ook glas, papier en pmd is steeds minder aanwezig in de huisvuilzak of -container. Maar het moet en kan dus nog beter.

Bioafval en luiers in het vizier

Het huidige Vlaamse Uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen en gelijkaardig bedrijfsafval legt een doelstelling op van maximaal 138 kg restafval per inwoner per jaar in Vlaanderen tegen eind 2022, dit jaar dus! Het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) doet daar nog een schepje bovenop en eist maximaal 100 kg per inwoner per jaar tegen 2030. Anno 2020 klokken de lokale besturen af op gemiddeld 147 kg/

inwoner. Er is dus nog een lange weg te gaan.

De OVAM werkt aan een nieuw afvalstoffenplan dat in 2023 ingaat. Dat zal een nieuwe restafvaldoelstelling bevatten die rekening houdt met de 100 kg/inwoner van het VEKP tegen 2030. Naast blijvende inspanningen om afval te verminderen door het niet te produceren, wordt vooral veel verwacht van nog meer selectieve inzameling. De Vlaamse regering streeft ernaar 75% van het recycleerbare afval dat nu nog in het huisvuil zit, eruit te halen door beter te sorteren aan de bron.

De pijlen zijn in eerste instantie gericht op het bioafval. In sommige gemeenten bevat de huisvuilzak meer dan 70 kg bioafval per inwoner op jaarbasis. Dat is vooral zo in gemeenten waar nog geen selectieve inzameling bestaat van gft-afval, maar ook waar dat wel gebeurt, bevat de huisvuilzak nog tot 45 kg bioafval per inwoner per jaar.

Een andere afvalstroom die doorweegt in de afvalcijfers bij een selectieve inzameling, zijn de luiers. In Vlaanderen vormt deze fractie vandaag 8% van het restafval of zo'n 8,88 kg/inwoner/jaar.

In de aanloop naar het nieuwe afvalstoffenplan liet de OVAM in 2021 een maatschappelijke kosten-batenanalyse uitvoeren voor verschillende scenario's van selectieve inzameling van luierafval en huishoudelijk bioafval.

Er is een mix van instrumenten nodig om bioafval uit het huisvuil te halen, zoals de selectieve inzameling van gft of keukenafval in combinatie met aangepaste tarieven en inzamelfrequenties van zowel bioafval als restafval en sensibiliseringscampagnes.

OVAM AFVALBEHEER

Luierafval

Op dit moment is er in Vlaanderen nog geen recyclage van luiers, maar minister Zuhal Demir wil hier werk van maken, naar het voorbeeld van Nederland en Italië waar wel al luiers worden gerecycleerd tot nieuwe grondstoffen.

De OVAM werkte samen met VITO een beleidskader uit waaraan elke recyclagetechnologie zal moeten voldoen om de recyclaten op de markt te brengen. Er is een gedetailleerd analytisch kader opgesteld om te verzekeren dat de gerecycleerde materialen veilig zijn voor mens en milieu. Binnen het relanceplan Vlaamse Veerkracht keurde de Vlaamse regering een steunmechanisme goed voor ondernemingen die willen investeren in innovatieve recyclagetechnologieën, waaronder luierrecyclage. De OVAM lanceerde hiervoor eind 2021 een call, een tweede volgt halverwege dit jaar.

In een studie uitgevoerd door RDC en Thingit in 2021 liet de OVAM de economische, ecologische en sociale kosten en baten onderzoeken voor de selectieve inzameling van luierafval aan huis, via brengpunten en via het recyclagepark (huishoudelijk afval) en voor de inzameling van luierafval bij kinderdagverblijven en woonzorgcentra (bedrijfsafval). De conclusie van de studie was dat de recyclage van luiers in ieder geval baten voor het milieu oplevert, maar dat die bij de inzameling van huishoudelijk luierafval niet opwegen tegen de kosten. Luierafval bij kinderdagverblijven en woonzorgcentra inzamelen levert dan weer wel maatschappelijke baten op.

vvsg

Wat vindt de VVSG ervan?

In november 2021 legde de raad van bestuur van de VVSG namens de lokale besturen een visie vast voor het volgende uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval. Daarin vraagt de VVSG verschillende opties open te laten om bioafval zoveel mogelijk uit het huisvuil te houden, bijvoorbeeld door meer in te zetten op preventie van voedselverlies, thuiskringlopen en andere vormen van selectieve inzameling. Bijkomende selectieve inzameling van afvalstromen zoals luiers zijn volgens de VVSG enkel nuttig, wanneer er voldoende recyclagemogelijkheden zijn.

Het lijkt dus interessant om daar eerst op in te zetten. Voorwaarde is wel dat de recyclage effectief voldoet aan het wetgevend kader voor milieuverantwoorde luierrecyclage.

Bioafval

Bioafval is al jaren de koploper in gewicht van recycleerbaar afval dat nog aanwezig is in het huisvuil. Het gaat dan vooral over organisch-biologisch keukenafval zoals (afval van) groenten, fruit en bereide gerechten. Dit is afval waarvan je zelf thuis compost kunt maken (afval van groenten en fruit, tuinafval), of dat verwerkt kan worden in een industriële composteerinstallatie, eventueel met voorvergistings om er eerst nog energie uit te halen.

Vanaf 2024 verplicht Europa bioafval aan de bron te scheiden en te recyclen of selectief in te zamelen en niet te mengen met ander afval. In ruim twee op de drie Vlaamse gemeenten kunnen inwoners hun groente-, fruit- en tuinafval, inclusief het keukenafval, al selectief aanbieden via de huis-aan-huis gft-inzameling. Een op de drie Vlaamse gemeenten behoort echter tot een groenregio waar geen gft-inzameling is. In een aantal van deze gemeenten is er wel een inzameling voor tuinafval. Wie keukenafval niet thuis composteert, kan hier niet anders dan het meegeven met het restafval. Uit de OVAM-sorteeranalyse van huisvuil blijkt dat dit laatste nog veel gebeurt: meer nog dan in de gft-regio bevat het huisvuil in de gemiddelde groengemeente nog een groot aandeel composteerbaar afval.

De OVAM liet in 2021 de maatschappelijke kosten en baten onderzoeken voor drie scenario's: een veralgemeende gft-inzameling in Vlaanderen, de inzameling van enkel keukenafval in bakken of zakken, en de gecombineerde inzameling van keukenafval in zakken met tuinafval in bakken.

Uit de resultaten bleek dat aan alle inzamelingsscenario's maatschappelijke kosten verbonden zijn. De economische kosten van een bijkomende inzameling wegen zwaarder door dan de sociale en milieubaten. Het verlagen van de inzamelingsfrequentie van huisvuil van tweewekelijks naar driewekelijks leidt wel tot maatschappelijke baten dankzij een besparing op de inzaamkosten van huisvuil in combinatie met de verwachting van een hogere participatie aan de selectieve inzameling van het bioafval.

Het scenario van een veralgemeende gft-inzameling zou het grootste effect hebben op de hoeveelheid restafval. Maar dan zijn er wel bijkomende inspanningen nodig om de participatiegraad aan de selectieve inzameling van bioafval te verhogen. Dit kan door de inzet van een mix van instrumenten zoals gewichtsdiffracties voor huisvuil, op elkaar afgestemde tarieven voor huisvuil en de bioafvalfracties, verlaagde inzamelingsfrequentie van het huisvuil en sensibiliseringscampagnes.

Wat verwerking betreft zijn de grootste milieubaten te vinden, wanneer het bioafval wordt ingezameld als gft en verwerkt via voorvergistings met nacompostering. Dit is wel de duurste technologie. —

SARA COESSENS

Stafmedewerker afvalbeleid VVSG en interafval

Informatie over de call i.v.m. innovatieve recyclagetechnieken: www.ovam.be/subsidies-recyclagehub

Bronnen:

OVAM, 2022, Sorteeraanlyse huisvuil 2019-2021

OVAM, 2021, Milieu-economische analyse van inza- mel- en verwerkingsscenario's voor huishoudelijk bioafval en vergelijkbaar bioafval van bedrijven in Vlaanderen

OVAM, 2021, Maatschappelijke impactanalyse inza- melscenario's luierafval bij burgers en bedrijven in Vlaanderen

MARKTONTWIKKELING

JAARLIJKS OVERZICHT VAN DE INZAMELMARKT VOOR HUISHOUDELIJK RESTAFVAL

TE WEINIG CONCURRENTIE?

Drie gemeenten trokken zich het afgelopen jaar terug uit de private markt voor inzameling van huishoudelijk restafval. Zij kozen langjarig voor een publieke partij, omdat de concurrentie op de private markt te gering is. Teken aan de wand of uitzondering?

De verschuivingen op de inzamelmarkt voor restafval van huishoudens gaan het afgelopen decennium geleidelijk, maar ontegenzeggelijk één kant op. Het aandeel van private bedrijven neemt af ten gunste van de publieke sector. Het aandeel van private inzamelaars inclusief deelname in publiek-private samenwerkingen (PPS) is in 2022 met een half procent gekrompen. Ongeveer 30 duizend huishoudens zien dit jaar geen inzamelwagen van een privaatrechts bedrijf meer langskomen, maar een die gelieerd is aan de publieke sector. Dat zal een vooruitgang zijn van een overheidsbedrijf of een gemeentelijke dienst, want die zagen hun

marktaandeel het afgelopen jaar toenemen. Langjarig laat het aandeel van gemeentelijke diensten een zeer lichte krimp zien, terwijl de groei in de publieke sector zit in de samenwerkingsverbanden: gemeenschappelijke regelingen en overheidsbedrijven. De private inzamelmarkt met PPS is met 21 procent ongeveer een vijfde van het totaal. Overheidsbedrijven nemen bijna 34 procent voor hun rekening en gemeentelijke diensten en gemeenschappelijke regelingen samen 45 procent. Een 'eigen dienst' is vooral terug te zien bij de grotere steden als Amsterdam en Rotterdam, maar dat is geen regel. In Den Haag bijvoorbeeld vindt de inzameling plaats door HMS, een PPS met Renewi. Daarnaast zijn er ook voldoende kleinere en minder-stedelijke gemeenten die een eigen inzamelingsdienst hebben. Enkele daarvan hebben ook overeenkomsten met een of meer buurgemeenten om daar het restafval in te zamelen. Toch lijkt het erop dat de publiek-private verhouding zich aan het stabiliseren is. De verschuivingen van privaat naar publiek zijn lang niet zo groot als een paar jaar geleden. Toen kozen steeds meer gemeenten voor publiek, omdat ze verwachtten dat ze met een dergelijke partij de duurzaamheidsdoelstellingen beter en goedkoper konden realiseren. Voor het complex aan duurzaamheidsdoelstellingen (denk aan betere afvalscheiding, minder restafval en meer sociale werkgelegenheid) denken gemeenten beter uit te zijn bij een buurgemeente of bij een participatie in een overheidsbedrijf of gemeenschappelijke regeling. In *Vakblad Afval* 2 van 2020 is uitvoerig beschreven waarom gemeenten een voorkeur hebben voor een publieke partij. Uit de huidige cijfers zou blijken dat die transitie vooralsnog is afgerond.

Marktwerving op haar retour

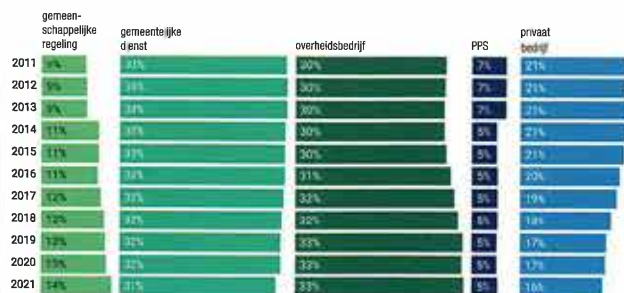
Een verzelfstandiging of privatisering van een gemeentelijke dienst is een lang en politiek vaak moeizaam proces dat tegenwoordig niet vaak meer plaatsvindt. Dat was anders na de jaren 80 toen juist privatisering de drijfveer achter het economisch beleid werd. Die golf van marktwerving werkte niet altijd goed uit. Verzelfstandiging van de NS, van PostNL, en in het algemeen de zorg, zijn voorbeelden waarbij de marktwerving niet resulteerde in meer kwaliteit tegen een lagere prijs. Bovendien bleken er andere effecten op te treden die maatschappelijk gezien ongewenst waren, zoals de vergaande flexibilisering van de arbeidsmarkt bij bijvoorbeeld PostNL. De privatiseringsgolf is ook niet aan de afvalsector voorbij gegaan. Voor de jaren 90 was zowel de inzameling als de verwerking vrijwel volledig in publieke handen. Afvalverbrandingsinstallaties, stortplaatsen en de meeste gft-composteerinstallaties waren in provinciale of gemeentelijke handen. In de jaren 90 vond privatisering veelvuldig plaats. Niet alleen werden gemeentelijke diensten naar de markt gebracht, maar ook besloten veel gemeenten om hun dienst te verzelfstandigen, al dan niet met andere gemeenten. Zo ontstonden de meeste overheidsbedrijven in de afvalsector. Inmiddels is een groot deel van de verwerking geprivatiseerd. Ruim 60 procent van de verbrandingscapaciteit is nu in private handen. Als dadelijk AEB door de gemeente Amsterdam verkocht wordt aan AVR, is dat aandeel opgelopen tot 75 procent. Bij de gft-verwerking is het beeld vergelijkbaar: de publieke sector verwerkt ongeveer een kwart van de totale hoeveelheid gft. De inzameling overdoen aan de private markt ging echter minder hard. Zeker, veel gemeenten besloten tot meer marktwerving, maar kozen dan voor samenwerking in een overheidsbedrijf of gemeenschappelijke regeling. De verschuiving naar privaat is nooit echt heel groot geweest. In 1993 huurde 17 procent van de gemeenten een

Gemeenten met publieke of private inzamelorganisatie in 2022

Publieke of private organisatie die in 2022 bij Nederlandse gemeenten het restafval inzamelten. In één gemeente wordt deels door een private en deels door een publieke organisatie ingezameld (gemengd).

Marktverdeling inzameling huishoudelijk restafval

Ontwikkeling van de marktaandeelen in de inzameling van huishoudelijk restafval als percentage van het totaal aantal Nederlandse huishoudens.

privaat bedrijf in om de inzameling te verzorgen. Rond 2000 was dat 2 procent meer. Het aandeel van de publieke sector was toen teruggelopen naar ongeveer 81 procent, waarvan 44 procent toebehoorde aan een eigen gemeentelijke dienst. Vijf jaar later zamelde een publieke partij nog maar bij 74 procent van de huishoudens in, waarvan 37 procent een gemeentelijke dienst was. Toen, rond 2005, bereikte het aandeel van de private sector zijn hoogste punt. Meer dan een ruime kwart van de inzamelmarkt is het aandeel van de private sector nooit geweest.

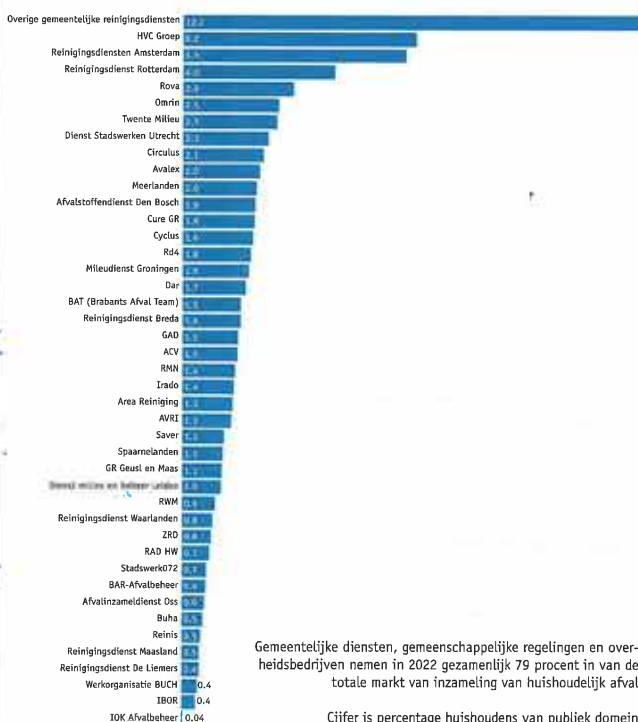
Een rustig jaar

Over het algemeen is de dynamiek binnen een publieke markt minder dan in een private. Publieke partijen verbinden zich langjarig, en afscheid nemen is niet onmogelijk, maar vaak wel lastig. Toch kennen overheidsbedrijven ook overeenkomsten (DVO's) met hun gemeenten die eens in de zoveel tijd moeten worden verlengd. Dat is dan een natuurlijk evaluatiemoment. Ook in 2021 werden verschillende overeenkomsten met overheidsbedrijven verlengd. Onder andere HVC en Meerlanden verlengden de DVO's met gemeenten. Geen enkele gemeente verbrak de verbinding met de verbonden publieke partij. In de private markt is een gemeente verplicht de opdracht na afloop van de contractperiode weer aan te besteden als ze de inzameling niet onderbrengt in een overheidsbedrijf of die weer zelf gaat doen. Het afgelopen jaar is het op dat gebied

relatief rustig geweest. Slechts 46 gemeenten namen een beslissing voor de inzameling van restafval voor de komende jaren. Meestal zijn dat er zestig tot zeventig.

Twintig van de 46 gemeenten besloten tot een verlenging van het bestaande contract. Als een aanbesteding voor het inzamelen van restafval wordt uitgeschreven, nemen gemeenten daar naast een initiële periode van meestal vier jaar, ook de mogelijkheid in op om de contractperiode te verlengen. Vaak zijn dat twee verlengingen van een of twee jaar, zodat de maximale looptijd op zes of acht jaar uitkomt. Een gemeente besloot om de inzameling bij een naburige publieke partij onder te brengen. De gemeente Alphen-Chaam koos voor een publieke-publieke samenwerking met het Brabants Afval Team (Bat) in plaats van een nieuwe aanbesteding. De gemeente vindt dat het aantal inschrijvers op aanbestedingen steeds kleiner wordt en de prijzen steeds hoger. Bij de laatste aanbesteding van Alphen-Chaam was er maar één inschrijver: Renewi. Samenwerken met een publieke partner zou een lagere kostprijs opleveren

Marktverdeling in het publieke domein

Beste circulaire doener,

De circulaire economie is een hefboom voor een welvarende, gezonde en koolstofneutrale samenleving. Wat betekent dat voor de rol van een lokaal bestuur?

Vlaanderen Circulair zet een nieuw Doe-netwerk voor circulaire steden en gemeenten op. Kom er alles over te weten tijdens het event het event Lokaal Circulair: West-Vlaanderen in de kijker, op **vrijdag 17 juni van 9u – 13u** in het Circular Materials Center in Kortrijk.

Programma

9u00 – 9u30

Onthaal met koffie

9u30 – 9u45

Openingswoord circulaire economie in Kortrijk

Wout Maddens, Schepen van Bouwen, Wonen en
Stadsvernieuwingsprojecten, Stad Kortrijk

9u45 – 10u00

Voorstelling Circular Materials Center

Stefaan Verhamme, Cluster Manager Kenniseconomie
Nieuwe Materialen, Machinebouw & Mechatronica,
Duurzaam Bouwen, POM West-Vlaanderen

10u00 – 10u30	Toelichting over het doe-netwerk Lokaal Circulair Elmar Willems, Facilitator Circulaire Economie, Vlaanderen Circulair / OVAM
10u30 – 10u45	Hoe zet je een circulaire strategie op in samenwerking met verschillende lokale actoren? Koen Timmerman, Beleidsmedewerker strategische cel, Stad Brugge
10u45- 11u00	Koffiepauze
11u00 – 12u00	Lokale besturen als katalysator van de circulaire transitie, met sprekers: • Geert Van Robaeys, Coördinator Deelfabriek, Stad Kortrijk • Koen Delie, Manager Interne en Externe Communicatie, Imog • Wannes Meersman, Centrumleider bij Acasus, Provincie West-Vlaanderen • Niels Kinds, Projectleider Sharepair – Circulaire Economie, Stad Roeselare
12u00 – 13u00	Netwerklunch

Praktisch

Locatie: Circular Materials Center, Etienne Sabbelaan 49, 8500 Kortrijk.

Bij vragen omtrent het evenement kan u Ania Coen contacteren via ania.coen@mobius.eu

Ik doe mee. Ik schrijf me hier in.

Infonamiddag 'Mooimakers'

Donderdag 9 juni van 14u30 tot 16u00

Lente betekent tijd voor een lenteschoonmaak! Help je mee je buurt lenteschoon te houden? Kom dan alles te weten over het initiatief 'Mooimakers'. Imog verzorgt het theoretische gedeelte en we vullen aan met praktijkervaringen van Wielsbeekse 'Mooimakers'. Ook het digitale platform "Mijn Mooie Straat" komt aan bod, net als tijd voor al jouw vragen.

Graag vooraf inschrijven aan de balie van het Sociaal Huis, LDC@ocmwwielsbeke.be of 056 66 52 83. Inschrijven kan tot drie dagen voordien. De inschrijving is pas definitief na betaling van 3 euro aan de balie van het Sociaal Huis (enkel via bancontact). Hierin is een consumptie in de cafetaria van het Lokaal Dienstencentrum inbegrepen.